

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/ Kırşehir Ahi Evran University

Sağlık Bilimleri Dergisi/ Journal of Health Sciences

Cilt/Volume: 8 Sayı/Issue: 2 Yıl/Year: 2024

E-ISSN: 2791-7754

EDİTÖRDEN

Gizem Deniz BÜYÜKSOY¹

¹ Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Kırşehir, Türkiye.

Tüm dünyada, bilimsel ve teknolojik gelişmelere karşın savaş ve çatışmalar ve yeni salgın, sağlık sistemlerini tehdit etmektedir. Gazze’de halen çatışmalar devam etmekte olup bölgede polio virüsünün tespit edilmesi nedeniyle bölgede yaşayan çocukların bombalar kadar virüs açısından da risk altında olduğu bildirilmiştir. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından Gazze’de sekiz yaş altındaki çocukları kapsayan polio aşısı kampanyası başlatılmıştır. Ancak ateşkes yapılmaması ve çatışmaların devam etmesi nedeniyle aşılama sürecinin zarar gördüğü bildirilmektedir (WHO, 2024a). Savaş ve çatışmalar, sağlık hizmetinin sunumunun önündeki en önemli engellerden biri olarak görünmektedir. Uluslararası Hemşireler Konseyi, sosyal medyada başlattığı #NursesforPeace kampanyasını güncellediğini, çatışma bölgelerinde hemşirelere yönelik saldırıların durdurulması için acil çağrıya gereksinim olduğunu bildirmiştir. Bu kampanyanın halen çatışmaların sürdüğü Ukrayna, Sudan, Filistin ve İsrail’deki hemşirelere destek sağladığı bilinmektedir (ICN, 2024).

Savaş ve çatışmaların yanı sıra dünya, COVID-19’dan sonra bu kez Mpox virüsü tehlikesi ile karşı karşıyadır. Güney Afrika’da devam eden Mpox salgını ile ilgili olarak geçtiğimiz ay DSÖ’ye bildirilen vakalardan bazıları, bulaşın cinsel yol dışında da gerçekleştiği ile ilgili şüphe yaratmıştır. Buna göre virüs, dokunma ve solunum yoluyla da bulaşabilmektedir (WHO, 2024b). DSÖ, 14 Ağustos 2024 tarihinde Mpox salgınının uluslararası düzeyde halk sağlığı

acil durumu olarak tanındığını ve en yüksek seviyede alarm verildiğini duyurmuştur. Uluslararası düzeyde halk sağlığı acil durumu; hastalığın tanısı, tespiti, sürveyansı, bağışıklama ve tedavi için gerekli önlemlerin alınması ve hastalığın izlemi için gerekli kaynağın ayrılması konusunda ülkeleri uyarmayı amaçlamaktadır (WHO, 2024c). Bir sonraki pandemilere hazırlık için araştırmacılar ve hükümetler, küresel araştırmaları güçlendirmeye ve hızlandırmaya çağırılmaktadır. Bunun için patojenlerin sınıflandırıldığı bir rehber oluşturulmuş ve bu rehberin salgınların tespiti ve salgınlarla mücadelede yol gösterici olarak kullanılması önerilmiştir (WHO, 2024d).

Tüm bu ciddi uyarıların ve yeni sorunların yanı sıra Türkiye’de Kahramanmaraş depremlerinin 18. ayında hazırlanan rapora göre deprem bölgesinde aile sağlığı merkezi sayısında yetersizlik nedeniyle koruyucu sağlık hizmetlerinin aksaması, yıkılan hastaneler ve artan sağlık hizmeti gereksinimi nedeniyle ikinci basamak sağlık hizmetleri üzerinde artan yük, halen konteynırlarda ve hasarlı binalarda yaşayan insanların bulunması, psikososyal destek çalışmaları yapan sivil toplum örgütlerinin ve gönüllülerin sahadan çekilmesi, kontrolsüz enkaz kaldırma, taşıma, uygun olmayan moloz dökme, toz sorunları ve yeni açılan taş ocağı ve beton santrallerinin çevre sağlığı sorunlarına yol açması önemli sorunlar olarak sıralanmaktadır (TTB, 2024). Ayrıca ülkemizde orman yangınları bu yaz döneminde de ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bu yazının kalem alındığı günlerde İzmir, Bolu, Karabük, Uşak ve Aydın’da orman yangınlarının devam ettiği ve henüz kontrol altına alınamayan yangınların olduğu bildirilmiştir (Milliyet Gazetesi, 2024).

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi’nin 2024 yılı Ağustos sayısında beş araştırma makalesi ve bir derleme makale ile yayındayız.

Bilgi ve sevgiyle...

EDITORIAL

Gizem Deniz BÜYÜKSOY¹

¹ Assoc. Dr., Kırşehir Ahi Evran University Health Sciences Faculty, Department of Public Health Nursing, Kırşehir, Türkiye.

Despite scientific and technological developments, wars and conflicts and new epidemics threaten health systems all over the world. Conflicts are still ongoing in Gaza, and it has been reported that children living in the region are at risk from the virus as well as bombs due to the detection of polio virus in the region. The World Health Organization (WHO) launched a polio vaccination campaign in Gaza for children under the age of eight. However, it is reported that the vaccination process has been damaged due to the lack of a ceasefire and the ongoing conflicts (WHO, 2024a). War and conflicts appear to be one of the most important obstacles to the provision of health services. The International Council of Nurses has updated the #NursesforPeace campaign it launched on social media, stating that there is an urgent need to stop attacks on nurses in conflict zones. It was reported that this campaign provided support to nurses in Ukraine, Sudan, Palestine and Israel, where conflicts are still ongoing (ICN, 2024).

In addition to wars and conflicts, the world is facing a danger of the Mpox virus after COVID-19. Some of the cases reported to WHO last month regarding the ongoing Mpox outbreak in South Africa have raised suspicions that transmission occurs outside the sexual route. Accordingly, the virus can also be transmitted by touch and inhalation (WHO, 2024b). WHO announced on 14 August 2024 that the Mpox outbreak was recognized as a public health emergency at the international level and the highest level of alert was given. The public health emergency at the international level aims to alert countries to take necessary measures for the diagnosis, detection, surveillance, immunization and treatment of the disease and to allocate the necessary resources for the monitoring of the disease (WHO, 2024c). Researchers and

governments are urged to strengthen and accelerate global research in preparation for the next pandemics. For this purpose, a guide for the classification of pathogens has been created and it is proposed to use this guide as a guide for the detection of outbreaks and the fight against outbreaks (WHO, 2024d).

In addition to all these serious warnings and new problems, according to a report prepared in the 18th month after the Kahramanmaraş earthquakes in Türkiye. According to the report prepared in the 18th month of the Kahramanmaraş earthquakes, disruption of preventive health services due to insufficient number of family health centers in the earthquake region, increased burden on secondary health care services due to destroyed hospitals and increased health service needs, people still living in containers and damaged buildings, withdrawal of non-governmental organizations and volunteers from the field, uncontrolled debris removal, transportation, inappropriate rubble dumping, dust problems and newly opened quarries and concrete plants causing environmental health problems are listed as important problems (TTB, 2024). In addition, forest fires in Türkiye have reached serious dimensions in this summer period. At the time of writing, it was reported that forest fires were continuing in Izmir, Bolu, Karabük, Uşak and Aydın and that there were still fires that could not be brought under control (Milliyet Gazetesi, 2024).

In the August 2024 issue of Kırşehir Ahi Evran University Journal of Health Sciences, we are published with five research articles, and one review article.

With knowledge and love...

KAYNAKLAR/REFERENCES

International Council of Nurses. (ICN). (2024). *ICN's latest #NursesforPeace update underscores need for urgent action to stop attacks on nurses in conflict zones.*

<https://www.icn.ch/news/icns-latest-nursesforpeace-update-underscores-need-urgent-action-stop-attacks-nurses-conflict>

Milliyet Gazetesi (2024). *Alevlerle mücadele! 5 ilde seferberlik... Vali açıkladı: Bugüne kadar çıkmış en büyük yangın.* <https://www.milliyet.com.tr/gundem/live-karsiyakadaki-orman-yangini-havadan-mudahale-basladi-7172460>

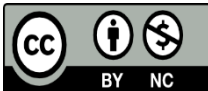
Türk Tabipleri Birliği (TTB). (2024). *TTB-SES deprem 18. ay raporu.* <https://www.ttb.org.tr/255ykjb>

World Health Organization (WHO). (2024a). *Children in Gaza are now at risk of polio as well as bombs – we need a ceasefire now.* <https://www.who.int/emergencies/situations/conflict-in-Israel-and-oPt>

World Health Organization (WHO). (2024b). *Mpox-South Africa.* <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2024-DON525>

World Health Organization (WHO). (2024c). *Mpox IHR Emergency Committee 2024.* <https://www.who.int/groups/mpox-ih-ermergency-committee-2024>

World Health Organization (WHO). (2024d). *CEPI and WHO urge broader research strategy for countries to prepare for the next pandemic.* <https://www.who.int/news/item/01-08-2024-cepi-and-who-urge-broader-research-strategy-for-countries-to-prepare-for-the-next-pandemic>

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution NonCommercial 4.0 International License.